OTSUSED

KOMISJONI OTSUS (EL) 2023/829,

17. aprill 2023,

imporditollimaksu- ja käibemaksuvabastuse kohta, mida kohaldatakse Ukraina-vastase sõjalise agressiooni eest põgenevatele isikutele ja Ukrainas abi vajavatele isikutele tasuta jagamiseks või kasutada andmiseks imporditud kaupade suhtes

(teatavaks tehtud numbri C(2023) 2490 all)

(Ainult eesti-, hollandi-, leedu-, läti-, poola-, prantsus-, rumeenia-, saksa- ja slovakikeelne tekst on autentsed)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. oktoobri 2009. aasta direktiivi 2009/132/EÜ direktiivi 2006/112/EÜ artikli 143 punktide b ja c rakendusala määratluse kohta seoses teatavate kaupade käibemaksuvabastusega nende lõplikul importimisel, ([1]) eriti selle artikli 53 esimest lõiku,

võttes arvesse nõukogu 16. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1186/2009, millega kehtestatakse ühenduse tollimaksuvabastuse süsteem, ([2]) eriti selle artikli 76 esimest lõiku,

ning arvestades järgmist:

(1) 24. veebruaril 2022 alustas Venemaa provotseerimata ja põhjendamatut sõjalist agressiooni Ukraina vastu. Selle tulemusena on põgenenud Ukrainast miljonid inimesed ja ELi liikmesriigid on andnud ajutise kaitse ([3]) ligikaudu neljale miljonile inimesele. Ukraina-vastase sõjalise agressiooni eest põgenevate inimeste sissevool on jätkuvalt asjaomastele liikmesriikidele katsumuseks piisava humanitaarabi tagamisel ja nende isikute esmavajaduste rahuldamisel.

(2) 24. veebruaril 2022 taotles Ukraina kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 1313/2013/EL ([4]) artikli 16 lõikega 1 abi seoses elanikkonnakaitseks mõeldud tarnetega.

(3) Solidaarsuse ja toetuse väljendamiseks on liikmesriigid ja rahvusvaheline üldsus tarninud humanitaarabikaupu, et jagada need Ukraina-vastase sõjalise agressiooni eest põgenevatele ja liitu saabuvatele isikutele ning muudele Ukraina-vastasest sõjalisest agressioonist mõjutatud isikutele.

(4) 1. juulil 2022 võeti vastu komisjoni otsus (EL) 2022/1108 ([5]). Selle otsusega vabastatakse teatavad liikmesriigid alates 24. veebruarist 2022 kuni 31. detsembrini 2022 imporditollimaksudest ja käibemaksust kaupadele, mida imporditakse Ukraina-vastase sõjalise agressiooni eest põgenevatele isikutele ja Ukrainas abi vajavatele isikutele tasuta jagamiseks või kasutada andmiseks.

([1]) ELT L 292, 10.11.2009, lk 5.

([2]) ELT L 324, 10.12.2009, lk 23.

([3]) Nõukogu 4. märtsi 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/382, millega määratakse kindlaks Ukrainast lähtuva põgenike massilise sissevoolu olemasolu direktiivi 2001/55/EÜ artikli 5 tähenduses ning nähakse selle tulemusena ette ajutine kaitse (ELT L 71, 4.3.2022, lk 1).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta otsus nr 1313/2013/EL liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta (ELT L 347, 20.12.2013, lk 924).

([5]) Komisjoni 1. juuli 2022. aasta otsus (EL) 2022/1108 imporditollimaksu- ja käibemaksuvabastuse kohta, mida kohaldatakse Ukraina sõja eest põgenevatele isikutele ja Ukrainas abi vajavatele isikutele tasuta jagamiseks või kasutada andmiseks imporditud kaupade suhtes (ELT L 178, 5.7.2022, lk 57).

(5) 25. novembril 2022 konsulteeris komisjon liikmesriikidega selle üle, kas kõnealuses otsuses sätestatud meetmete kehtivust on vaja pikendada. Pärast konsulteerimist esitasid Eesti, Läti, Leedu, Luksemburg, Madalmaad, Austria, Poola ja Rumeenia 2. detsembril 2022 ning Slovakkia 5. detsembril 2022 ja Prantsusmaa 30. detsembril 2022 (edaspidi „taotluse esitanud liikmesriigid“) taotluse nende meetmete kohaldamiseks või kohaldamise jätkamiseks.

(6) Kuna humanitaarkriis, mille on põhjustanud Venemaa sissetung Ukrainasse, jätkub ja sellel on tõsised tagajärjed mitte ainult Ukrainas, vaid ka mitmes liikmesriigis, on tegemist mitme liikmesriigi territooriumi mõjutava katastroofiga määruse (EÜ) nr 1186/2009 II jaotise XVII peatüki C jao ja direktiivi 2009/132/EÜ VIII jaotise 4. peatüki tähenduses.

(7) Seepärast on asjakohane lubada taotluse esitanud liikmesriikidel kohaldada imporditollimaksuvabastust kaupade suhtes, mis on imporditud määruse (EÜ) nr 1186/2009 artiklis 74 sätestatud eesmärkidel, ja käibemaksuvabastust kaupade suhtes, mis on imporditud direktiivi 2009/132/EÜ artiklis 51 sätestatud eesmärkidel riiklike organisatsioonide ning taotluse esitanud liikmesriigi pädeva asutuse tunnustatud heategevusorganisatsioonide poolt või nimel. Võttes arvesse enneolematut olukorda, on asjakohane lubada taotluse esitanud liikmesriikidel kohaldada imporditollimaksu- ja käibemaksuvabastust ka humanitaarabikaupade suhtes, mis on imporditud vabasse ringlusse lubamiseks selliste riiklike organisatsioonide või muude heategevusorganisatsioonide poolt, kes on tunnustatud ja kes tegelevad samalaadse tegevusega teises taotluse esitanud liikmesriigis, kus kaubad on ette nähtud kasutamiseks. Selleks et vastata liikmesriikide taotlustele osutada abi isikutele, kes on jäänud Ukrainasse ja keda sõjaline agressioon tõsiselt mõjutab, on samuti vaja lubada nende kaupade edasist üleandmist Ukraina riiklikele organisatsioonidele või Ukraina pädevate asutuste tunnustatud heategevusorganisatsioonidele, et nad saaksid neid kaupu tasuta jagada Ukrainas abi vajavatele isikutele. Seepärast on samuti asjakohane lubada taotluse esitanud liikmesriikidel kohaldada imporditollimaksuvabastust kaupade suhtes, mis on imporditud määruse (EÜ) nr 1186/2009 artiklis 74 sätestatud eesmärkidel, ja käibemaksuvabastust kaupade suhtes, mis on imporditud direktiivi 2009/132/EÜ artiklis 51 sätestatud eesmärkidel, kui need kaubad on imporditud vabasse ringlusse lubamiseks katastroofiabiorganisatsioonide poolt või nimel, et nad saaksid katta oma vajadused perioodil, mil nad annavad katastroofiabi Ukraina-vastase sõjalise agressiooni eest põgenevatele isikutele.

(8) Selleks et jälgida imporditollimaksust või käibemaksust vabastatud kaupade importi, peaksid taotluse esitanud liikmesriigid teavitama komisjoni Ukraina-vastase sõjalise agressiooni eest põgenevatele isikutele tasuta jagamiseks või kasutada andmiseks imporditollimaksu- ja käibemaksuvabalt imporditud kaupade laadist, kogustest ja väärtusest, organisatsioonidest, keda nad on nende kaupade jagamise või kasutada andmise eesmärgil tunnustanud, ning meetmetest, mis on võetud selleks, et vältida kaupade kasutamist muul eesmärgil kui Ukraina-vastase sõjalise agressiooni eest põgenevate isikute vajaduste rahuldamiseks.

(9) Selleks et tagada käesolevas otsuses sätestatud tingimuste täitmine, hoida ära õigusnormide rikkumist ning kaitsta liidu ja liikmesriikide finantshuve, peaksid taotluse esitanud liikmesriigid tagama imporditollimaksu- või käibemaksuvabastusega kaupade vabasse ringlusse lubamise, kasutamise ja Ukrainale üleandmise korral riskijuhtimise ja asjakohaste tollikontrollimeetmete kohaldamise. Võetud meetmetest tuleks komisjonile teatada käesoleva otsusega kehtestatud tähtaja jooksul.

(10) Võttes arvesse probleeme, millega taotluse esitanud liikmesriigid silmitsi seisavad, tuleks imporditollimaksu- ja käibemaksuvabastust kohaldada alates 1. jaanuarist 2023 imporditud kaupade suhtes. Maksuvabastust tuleks kohaldada kuni 31. detsembrini 2023.

(11) 16. jaanuaril 2023 konsulteeriti liikmesriikidega vastavalt määruse (EÜ) nr 1186/2009 artikli 76 esimesele lõigule ja direktiivi 2009/132/EÜ artikli 53 esimesele lõigule,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Kaupu lubatakse importida, kohaldamata imporditollimaksu määruse (EÜ) nr 1186/2009 artikli 2 lõike 1 punkti a tähenduses ja kohaldamata käibemaksu kaupade impordile direktiivi 2009/132/EÜ artikli 2 lõike 1 punkti a tähenduses, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) kaubad on ette nähtud üheks järgmiseks otstarbeks:

   i) tasuta jagamine punktis c osutatud asutuste ja organisatsioonide poolt Ukraina-vastase sõjalise agressiooni eest põgenevatele isikutele;

   ii) tasuta kasutada andmine Ukraina-vastase sõjalise agressiooni eest põgenevatele isikutele, samas kui kaubad jäävad punktis c osutatud asutuste ja organisatsioonide omandisse;

b) kaubad vastavad määruse (EÜ) nr 1186/2009 artiklites 75, 78, 79 ja 80 ning direktiivi 2009/132/EÜ artiklites 52, 55, 56 ja 57 sätestatud nõuetele;

c) kaubad imporditakse vabasse ringlusse lubamiseks riiklike organisatsioonide, sealhulgas riigiasutuste, avaliku sektori asutuste ja muude avalik-õiguslike asutuste poolt või nimel või selliste taotluse esitanud liikmesriikide pädevate asutuste tunnustatud heategevusorganisatsioonide poolt või nimel, kus kaubad on ette nähtud kasutamiseks.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kaupu lubatakse samuti importida, kohaldamata imporditollimaksu määruse (EÜ) nr 1186/2009 artikli 2 lõike 1 punkti a tähenduses ja kohaldamata käibemaksu kaupade impordile direktiivi 2009/132/EÜ artikli 2 lõike 1 punkti a tähenduses, mõnda teise taotluse esitanud liikmesriiki kui see, kus kaubad on ette nähtud kasutamiseks, tingimusel et kaubad imporditakse vabasse ringlusse lubamiseks sellise riikliku organisatsiooni või muu heategevusorganisatsiooni poolt, keda on tunnustanud pädevad asutused ja kes tegeleb samalaadse tegevusega liikmesriigis, kus kaubad on ette nähtud kasutamiseks.

3. Tunnustatud heategevusorganisatsioon peab kahe liikmesriigi vahelisest kaupade üleandmisest eelnevalt teavitama selle taotluse esitanud liikmesriigi pädevaid asutusi, kes imporditollimaksu- ja käibemaksuvabastust kohaldab.

4. Tingimusel et imporditollimaksuvabastust kohaldava, taotluse esitanud liikmesriigi pädevaid asutusi on eelnevalt teavitatud, võib lõigete 1 ja 2 kohast imporditollimaksu- ja käibemaksuvabastust kasutav organisatsioon lõikes 1 osutatud kaubad, mille suhtes kohaldatakse imporditollimaksu- ja käibemaksuvabastust, anda üle Ukraina riiklikele organisatsioonidele või Ukraina pädevate asutuste tunnustatud heategevusorganisatsioonidele, et nad saaksid kaupu tasuta jagada Ukrainas abi vajavatele isikutele.

5. Kui määruse (EÜ) nr 1186/2009 artiklitest 75–80 ja direktiivi 2009/132/EÜ artiklitest 52–57 ei tulene teisiti, lubatakse kaupu samuti importida, kohaldamata imporditollimaksu määruse (EÜ) nr 1186/2009 artikli 2 lõike 1 punkti a tähenduses ja kohaldamata käibemaksu impordile direktiivi 2009/132/EÜ artikli 2 lõike 1 punkti a tähenduses, kui kaubad imporditakse vabasse ringlusse lubamiseks katastroofiabiorganisatsioonide poolt või nimel, et nad saaksid katta oma vajadused perioodil, mil nad annavad katastroofiabi Ukraina-vastase sõjalise agressiooni eest põgenevatele isikutele.

Artikkel 2

Liikmesriigid esitavad komisjonile igal kuul aruandekuule järgneva kuu viieteistkümnendal päeval teabe artikli 1 kohaselt imporditollimaksu- ja käibemaksuvabalt imporditud kaupade laadi, koguste ja väärtuse kohta.

Liikmesriigid edastavad 31. märtsiks 2024 komisjonile järgmise teabe:

a) loetelu liikmesriikide pädevate asutuste tunnustatud organisatsioonidest, nagu on osutatud artikli 1 lõike 1 punktis c;

b) järgmine koondteave artikli 1 kohaselt imporditollimaksu- ja käibemaksuvabalt imporditud kaupade kohta:

   i) tollideklaratsiooni number;

   ii) tollideklaratsiooni aktsepteerimise kuupäev;

   iii) tolliprotseduuri kood;

   iv) taotluse esitanud liikmesriik või sihtriik, kus kaupa kavatseti kasutada;

   v) kombineeritud nomenklatuuri kood;

   vi) Euroopa ühenduste integreeritud tariifistiku (TARIC) kood;

   vii) netomass;

   viii) vajaduse korral täiendav mõõtühik;

   ix) kauba väärtus;

   x) tollimaksumäär;

   xi) käibemaksumäär;

   xii) saamata jäänud tollimaksude ja käibemaksu summa;

   xiii) kauba päritolu;

   xiv) artikli 1 lõike 1 punktis c osutatud asutuste ja organisatsioonide nimed;

c) käesoleva otsuse kohaldamisalasse kuuluvate kaupadega seoses võetud meetmed, mille eesmärk on tagada vastavus määruse (EÜ) nr 1186/2009 artiklitele 78, 79 ja 80 ning direktiivi 2009/132/EÜ artiklitele 55, 56 ja 57, ning asjakohasel juhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 ([6]) artikli 46 kohaselt võetud riskijuhtimis- ja tollikontrollimeetmed.

Artikkel 3

Artiklit 1 kohaldatakse Eestisse, Prantsusmaale, Lätisse, Leedusse, Luksemburgi, Madalmaadesse, Austriasse, Poolasse, Rumeeniasse ja Slovakkiasse alates 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2023 imporditud kaupade suhtes.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Eesti Vabariigile, Prantsuse Vabariigile, Läti Vabariigile, Leedu Vabariigile, Luksemburgi Suurhertsogiriigile, Madalmaade Kuningriigile, Austria Vabariigile, Poola Vabariigile, Rumeeniale ja Slovaki Vabariigile.

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2023.

Brüssel, 17. aprill 2023

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Paolo GENTILONI